

Juni 2015

ANTONIBAKKEN BØR FRIHOLDES FOR BYGGERI. LANDSFORENINGEN FOR BYGNINGS- OG LANDSKABSKULTURS HØRINGSSVAR

Til Vordingborg Kommune

København 30. juni 2015

I anledning af Vordingborg Kommunes indkaldelse af forslag og ideer til planlægning for byggeri ved Antonibakken (B.16.15) har Landsforeningen for Bygnings- og landskabskultur følgende betragtninger:

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur finder, at Antoniebakken besidder en markant kulturhistorisk værdi med stor landskabsæstetisk kvalitet. Fra højen er der fire lange sigtlinjer ind over det omkringliggende landskab og ud over fjorden. Bakken sætter scenen for den vestlige indkørsel til Præstø, og understreger den middelalderlige købstads bygrænse imod herregårdslandskabet omkring Nysø.

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur mener på den baggrund, at der ikke bør bygges på Antonibakken og at området bør fredes. En oplagt mulighed vil være at øge tilgængeligheden i området ved bl.a. etablering af rekreative stier, der bidrager til synliggørelse af de enestående kvaliteter som Antonibakken rummer.

Herregårdslandskabet.

Antoniebakken indgår som en uundværlig del af det velbevarede herregårdslandskab omkring Nysø og dettes samspil med købstaden.

I Kommuneatlas Præstø fra 1991 skriver Miljøministeriet bl.a.: "*Præstø rummer nogle klare byarkitektoniske hovedtræk [...] I vest er afgrænsningen til oplandet også klar, bl.a. fordi Nysøs store marker ligger som et beskyttende bælte, der forhindrer tilfældig byudvikling. Desuden*

ligger Nysø med den omgivende park og alleerne som et fornemt træk i fjordlandskabet, hvortil der er udsigt fra byens rekreative områder på havnen og Klosterbakken".

Præstø's afgrænsning mod det åbne land.

Marker med landbrugsafgrøder har gennem århundreder strakt sig helt ind til bygrænsen og har dermed bevaret den markante overgang mellem by og land. Antoniebakken er et eksempel på kulturarv, som vi ikke har råd til at miste i Danmark. Fra toppen af bakken er der en betagende udsigt over fjorden og ind over middelalderbyens kerne med de røde tegltage. Herfra ses de gamle bygninger på købstadens gamle torv, kirken og vandtårnet, der rejser sig smukt i baggrunden. Det er værd at rejse langt for at se.

Antonibakken er ikke bare unik i Danmark, men har også et internationalt værdi. I europæisk målestol er det sjældent at finde en så velbevaret bykerne, hvor det omkringliggende herregårdslandskab har overlevet den generelle byudvikling.

Geologiske værdier.

Endvidere er området en del af et geologisk interesseområde, udpeget af det daværende Storestrøms Amt i maj 2004.

Området er således en del af tunneldalen fra Præstø til Næstved. Hele dette tunneldalsystem er et markant landskabeligt træk i den sydsjællandske region. Tunneldalsystemet giver indsigt i, hvordan forskellige bakkeformer dannes dels inde i en iskappe, og dels i store sprækkesystemer oven på isen. Dalsystemet har desuden en stor landskabelig og rekreativ værdi for hele Sydsjælland.

Tunneldalen fra Præstø til Gishale beskrives således: *" På denne strækning er dalen velafgrænset og tydelig i landskabet, dog indeholder dalen flere karakteristiske bakker. Ved Ny Esbjerg findes en bakke (red.: Antonibakken) med et uregelmæssigt omrids, der når op i 20 meters højde. Der er tale om en kambakke og dens indre består af finkornet sand aflejret af en smeltevandstrøm mod nordvest. Bakkens top udgøres af en postglacial mose, som indeholder snegleskaller"*

Landsforeningen for Bygnings- og Landskabskultur mener, at ovenstående tre punkter er af en sådan kvalitet at foreningen støtter en landskabsfredning af området. Herregårdslandskabet ved Nysø, afgrænsningen af byen mod det åbne land og de geologiske værdier bør indgå som et væsentligt element i en eventuel fredningssag.

Antoniebakken vil, med en fredning, være en rekreativ ressource for byen, som vil kunne bidrage til et øget friluftsliv, til naturindhold og artsrigdom; alle parametre, der også bør indgå i en fredningssag.

Afslutningsvis vil Landsforeningen henlede opmærksomheden på, at Møllebakken bag Æreskøbing netop er blevet fredet i maj 2015. Det afgørende argument for denne fredning er at bevare en skarp grænse mellem købstadskernen og landbrugslandet bag byen. Landsforeningen har i gennem flere år arbejdet sammen med Danmarks Naturfredning om denne fredning.

Med venlig hilsen

Peter Hee

Formand for Landsforeningen

Kirsten Lund-Andersen

Formand for fagudvalget for Bygnings- og Landskabskultur.